

KOMENTÁŘ

6. 1. 2025

Zařízení sociálních služeb v Jihomoravském kraji
v roce 2023

V Jihomoravském kraji ke konci roku 2023 působilo 321 zařízení poskytujících sociální služby. Pobytové sociální služby v kraji nabízely 8 380 míst ve svých zařízeních, zájem obyvatel o tyto služby však stávající kapacity převyšoval. V domovech pro seniory nebylo v roce 2023 uspokojeno 4 006 žádostí, což v relativním vyjádření na 1 000 obyvatel ve věku nad 65 let odpovídá 16,0 žádostem. Domovy se zvláštním režimem neuspokojily 4 288 žádostí (17,1 žádostí na 1 000 obyvatel nad 65 let).

Domovy pro seniory (43) patřily v kraji mezi čteně poskytované služby, které disponovaly celkem 2 564 lůžky, obsazenost v roce 2023 dosahovala 96,3 %. Z celkového počtu uživatelů bylo 74,0 % žen. Pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách, osobám s Alzheimerovou nemocí, stařeckou demencí, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby, bylo k dispozici celkem 3 411 míst ve 44 domovech se zvláštním režimem.

Tab. 1 Sociální služby poskytované v Jihomoravském kraji v roce 2023

Zdroj: MPSV

Druh služby	Počet služeb celkem k 31. 12.	Kapacita služby (počet lůžek) k 31. 12.	Počet uživatelů (klientů) celkem	z toho ve věku 18 let a více		
				celkem	z toho ženy	
					abs.	v %
Centra denních služeb	8	-	168	167	99	59,3
Denní stacionáře	26	-	693	528	279	52,8
Týdenní stacionáře	7	113	94	70	32	45,7
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	24	1 092	1 062	1 046	415	39,7
Domovy pro seniory	43	2 564	2 469	2 469	1 827	74,0
Domovy se zvláštním režimem	44	3 411	3 120	3 120	2 289	73,4
Chráněné bydlení	28	421	410	410	171	41,7
Azylové domy	19	682	569	369	179	48,5
Domy na půl cesty	1	10	7	5	2	40,0
Zařízení pro krizovou pomoc	4	-	2 336	2 096	1 019	48,6
Nízkoprahová denní centra	5	-	1 731	1 731	402	23,2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	17	-	4 046	633	261	41,2
Noclehárny	7	-	1 266	1 266	295	23,3
Terapeutické komunity	2	30	25	24	3	12,5
Sociální poradny	38	-	19 581	19 196	11 989	62,5
Sociálně terapeutické dílny	10	-	264	263	128	48,7
Centra sociálně rehabilitačních služeb	24	-	3 449	3 279	1 876	57,2
Pracoviště rané péče	5	-	835	-	-	x
Intervenční centra	1	-	899	666	581	87,2
Služby následné péče	8	57	386	356	151	42,4

KOMENTÁŘ

Tyto domovy v roce 2023 poskytovaly své služby 3 120 klientům, z toho téměř ve třech čtvrtinách případů ženám (73,4 %). Vyšší podíl klientek v těchto sociálních zařízeních je z části dán celkově vyšším podílem žen mezi obyvatelstvem důchodového věku. Z celkového počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65 let a více (250,9 tis.) tvořily 58,2 % ženy a mezi staršími 85 let (celkem 24,8 tis. osob) byl podíl žen 70,1%.

V domovech pro osoby se zdravotním postižením bylo 1 092 lůžek. Mezi uživateli bylo 16 dětí a mladistvých ve věku do 18 let a přes 60 % z dospělých klientů tvořili muži. Mezi další pobytové sociální služby v kraji patřily **azylové domy** se 682 lůžky, **chráněné bydlení** se 421 lůžky a **týdenní stacionáře** čítající 113 míst. V Jihomoravském kraji působily také služby následné péče, terapeutické komunity a domovy na půl cesty.

Tab. 2 Kapacita služby a neuspokojené žádosti o poskytnutí sociální služby ve vybraných zařízeních v Jihomoravském kraji v letech 2014 až 2023

Zdroj: MPSV

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kapacita služby / počet lůžek (stav k 31. 12.)										
Domovy pro seniory	3 028	2 946	2 879	2 740	2 732	2 687	2 680	2 677	2 624	2 564
Domovy se zvláštním režimem	2 816	2 938	3 136	3 282	3 262	3 223	3 227	3 207	3 336	3 411
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1 262	1 239	1 166	1 142	1 137	1 120	1 143	1 125	1 114	1 092
Azylové domy	816	878	804	825	795	741	738	728	682	682
Chráněné bydlení	180	254	293	322	341	367	405	406	416	421
Týdenní stacionáře	138	159	159	159	144	141	141	141	115	113
Neuspokojené žádosti o poskytnutí sociální služby v zařízeních										
Domovy pro seniory	12 666	11 965	12 556	7 228	5 100	4 345	4 203	2 910	3 500	4 006
Domovy se zvláštním režimem	5 059	4 670	5 219	4 171	4 026	4 150	3 890	3 353	3 508	4 288
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	379	347	323	265	317	372	366	314	322	380
Azylové domy	373	314	305	283	340	407	487	398	549	433
Chráněné bydlení	127	308	290	313	344	321	334	322	298	424
Týdenní stacionáře	37	42	47	44	59	60	62	53	53	48

Z ambulantních služeb vykázaly nejvyšší počet klientů (19,6 tis.) **sociální poradny**, tohoto zařízení využilo 385 osob ve věku do 18 let. Mezi další hojně navštěvovaná zařízení patřila nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (4,0 tis. uživatelů), centra sociálně rehabilitačních služeb (3,4 tis. klientů). Zařízení pro krizovou pomoc nabízející služby osobám, které se nachází v situaci ohrožení zdraví nebo života a přechodně nemohou řešit svou situaci vlastními silami, využilo 2,3 tis. osob. Mezi zařízení poskytující ambulantní služby patří také 26 denních stacionářů, 10 sociálně terapeutických dílen, 8 center denních služeb, 7 nocleháren, 5 pracovišť rané péče, 5 nízkoprahových denních center a 1 intervenční centrum.

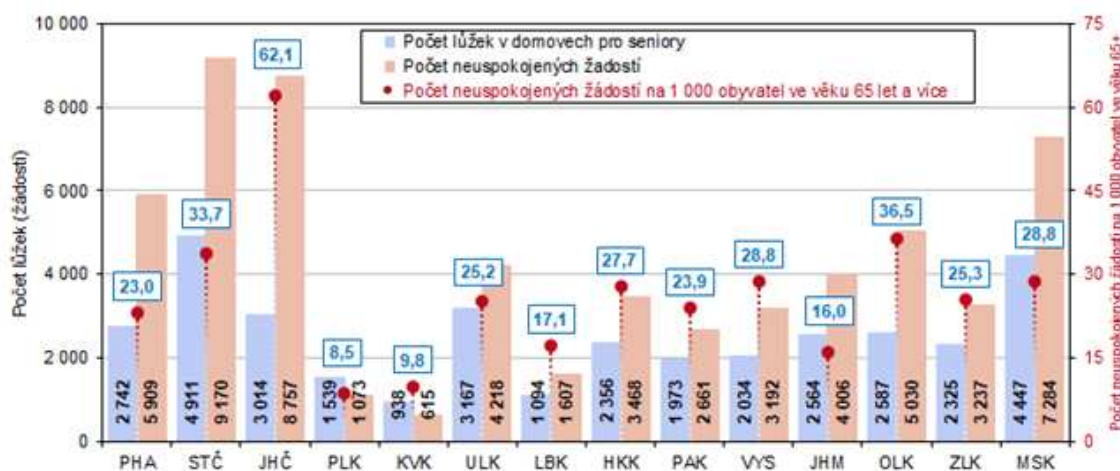
Od roku 2014 se kapacita vybraných pobytových zařízení uvedených v tabulce 2 zvýšila o 43 míst. Kontinuální nárůst počtu lůžek od roku 2014 vykazovala pouze chráněná bydlení, počet lůžek se zde od roku 2014 zvýšil téměř dvaapůlkrát. Kapacita domovů se zvláštním režimem za toto období vzrostla o 21,1 %.

KOMENTÁŘ

Ve všech uvedených zařízeních (kromě azylových domů a týdenních stacionářů) došlo v roce 2023 k meziročnímu nárůstu počtu neuspokojených žádostí o poskytnutí služeb. K největšímu nárůstu neuspokojených žádostí došlo v chráněném bydlení (o 42,3 %), v domovech se zvláštním režimem (o 22,2 %) a v domovech pro osoby se zdravotním postižením (o 18,0 %). Největší pokles neuspokojených žádostí byl zaznamenán v azylových domech (o 21,1 %) a týdenních stacionářích (o 9,4 %).

Graf 1 srovnává počet lůžek v domovech pro seniory a počet neuspokojených žádostí o umístění do domovů pro seniory. Největší kapacitu nabízely domovy ve Středočeském kraji (4 911 lůžek). Jihomoravský kraj se v počtu lůžek umístil na 7. místě. Počtem neuspokojených žádostí kraj zaujímal 7. nejvyšší, respektive 8. nejnižší místo. Na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více v kraji v roce 2023 připadalo 16 neuspokojených žádostí, hodnota byla v mezikrajském srovnání 3. nejnižší. V tomto způsobu vyjádření bylo zaznamenáno nejvíce neuspokojených žádostí (62,1) v Jihočeském kraji, nejméně 8,5 žádostí, jimž nebylo vyhověno, bylo podáno v Plzeňském kraji.

Graf 1 Místa v domovech pro seniory a počty neuspokojených žádostí podle krajů k 31. 12. 2023

Kapacita v domovech se zvláštním režimem byla v Jihomoravském kraji 2. nejvyšší, hned po Středočeském kraji. Na stejném místě se však kraj umístil i v počtu neuspokojených žádostí za Moravskoslezským krajem. Počet neuspokojených žádostí (4 288) převyšuje počet lůžek, která jsou v těchto zařízeních k dispozici (3 411). Na 1 000 obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65 let a více připadá 17,1 neuspokojených žádostí. V relativním vyjádření to byl 4. nejvyšší počet, nejvíce neuspokojených žádostí na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více bylo v Olomouckém kraji (20,2).

KOMENTÁŘ

Graf 2 Místa v domovech se zvláštním režimem a počty neuspokojených žádostí podle krajů k 31. 12. 2023

Zdroj: MPSV

Kontakt:

Ing. Jitka Hortová
Krajská správa ČSÚ v Brně
T: 542 528 115
E: jitka.hortova@csu.gov.cz